

Япония в периода 2001-2006

Икономическо възстановяване при трите
правителства на Джуничиро Коизуми

Съдържание

I. РЕЗЮМЕ.....	2
II. ЕДНА ЯПОНСКА ОДИСЕЯ 2001.....	3
III. ЦЕЛИ НА УПРАВЛЕНИЕТО МУ.....	4
IV. ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА В ПЕРИОДА 2001-06.....	5
V. ДРУГИТЕ СФЕРИ НА УПРАВЛЕНИЕТО.....	12
VI. НАСЛЕДСТВОТО НА КОИЗУМИ.....	15
VII. ИЗПОЛЗВАНИ ИЗТОЧНИЦИ.....	16
VIII. ФОТОГАЛЕРИЯ.....	16
IX. ДОПЪЛНИТЕЛНИ ГРАФИКИ.....	19
X. БЕЛЕЖКИ.....	22

Райчо Дянков

I. Резюме

Настоящата разработка, представлява опит да се разгледа вътрешната политика на трите правителства на министър-председателя на Япония, г-н Джуничиро Коизуми за периода от 26 април 2001 до 26 септември 2006 г.

Акцент е поставен на икономическата политика и предприетите действие на правителствата на г-н Коизуми за ревитализиране на икономиката на страната, чрез решаване на натрупали се за десетилетие проблеми с необслужвани кредити в банковия сектор, намаляване на силното влияние на т.н. бюрократи при определянето на фискалната, икономическата и външната политика на Япония, ограничаването на правителствените разходи и повишаване на приходите в бюджета, с което да се подобри бюджетния дефицит на страната.

Разгледани са и някои политически действия, целящи „дълбока структурна реформа“ на японската икономика, които имат сериозни социални последици за гражданите ѝ, както и кредита на доверие, който Джуничиро Коизуми получава от обществото, въпреки „неудобствата“ на реформите. В приложение са представени графики и таблици, представящи еволюцията на управление на Коизуми като премиер на страната в три правителства и сравнение на основни икономически показатели за периода от 2001 до 2007 г.

Външната политика на премиера Коизуми не е разглеждана в този доклад, макар и периода от 5,5 години да е изпъстрен със събития в глобален мащаб, които имат сериозно въздействие върху Япония – атаките срещу САЩ от 11 септември 2001, войната срещу тероризма, войната срещу Ирак и Саадам Хюсеин, спукването на т.н. дот-ком балон, разширяването на ЕС през 2004, новия човек в Кремъл и т.н. Интересни са и международните и външноикономическите отношения на Япония със съседите ѝ – Южна и Северна Корея, Китай, но по същата причина те не попадат в обхвата на тази разработка.

Джуничиро Коизуми, освен като политик и ръководител, е интересен и като човек, показател за което и влиянието му години след като не е на власт – определян е като най-завършения политик на ерата на „Хейсей“ и убедително води по популярност пред наследника си, Шиндзо Абе.

II. Една японска одисея 2001

Японската 2001 започва с правителство начело с Йоширо Мориⁱ -министър-председател на страната от април 2000, крайно непопулярен консерватор и компромисна фигура в затъналата в корупционни скандали и задкулисни борби управляваща Либерално-демократична партия (ЛДП). Мори е описван като един от най-непопулярнитеⁱⁱ премиери на Япония след 2-та световна война, обмисля подаване на оставка – дългоочаквано решение от всички в страната, вкл. мнозина от собствената му партия, заради рейтингът му, достигнал „едноцифрено число“ⁱⁱⁱ.

Това очаквано с нетърпение събитие е факт в началото на април 2001, когато премиерът Мори заявява публично, че възнамерява да подаде оставка. Управляващата ЛДП се заема да организира избори за нов председател на партията и като основен кандидат се приема Рютаро Хашимото – бивш министър председател на страната в периода 1996-98 г. – друга фигура от статуквото в управлявалата Япония почти без прекъсване от 1955 г. Либерално-демократична партия. Фигурата на Джуничио Коизуми е позната в партията заради опита му да спечели председателските избори през 1995 и през 1998 г., както и като член на реформаторски настроена фракция в ЛДП.

Изненадващо Коизуми печели избора на регионално и национално ниво, а после убедително печели срещу Хашимото вота ѝ на депутатите на ЛДП в Диетата. Като резултат е избран за нов председател на ЛДП на 24 април 2001, утвърден е за министър-председател на Япония на 26 април същата година. Новината е посрещаната с голямо въодушевление и японските държавни облигации преживяват най-голямото си покачване този месец, след като става ясно, че реформаторът Коизуми е фаворит за премиерския пост^{iv}.

Управлението му започва в доста напрегната обстановка като в Япония, така и в света. През юли 2001, ЛДП не се представя толкова зле, колкото са очакванията и това се приема за някакъв успех. Въпреки всичко страната отново е в , макар и лека, рецесия.

В световен мащаб, светът още се бори с последствията от т.н. dot-com балон^v от края на 2000-та година, когато на 11 септември 2001 г. САЩ се оказват под вражеско нападение на терористичната група „Ал Кайда“ и светът навлиза в различна ситуация, обобщена като „войната с тероризма“. Тези събития имат сериозен отпечатък върху японската икономика, тъй като САЩ са основен търговски партньор на страната.

III. Цели на управлението му

В тази напрегната обстановка, Джуничиро Коизуми идва на власт със специална мисия и тя накратко се свежда до „Няма икономически ръст без структурни реформи“. Опитите за икономически реформи в Япония започват след икономическият колапс на Япония в началото на 90-те. По една или друга причина тези опити нямат значими успехи при 7 министър-председатели на страната в периода 1991-2001. Например, конкурентът на Коизуми за председателството на ЛДП през април 2001 и бивш министър-председател Р. Хашимото след безуспешни опити да възстанови икономиката през мандата си 1996-1998 г., създава комисия от експерти от частният сектор (по примера на М. Тачър във началото на 80-те г. във Великобритания), за да се проучи възможността за подобряване на достъпа на чуждестранни капитали до японският пазар и до евентуалното му пълно отваряне за нови финансови потоци. Допълнително, Хашимото се опитва да ограничи влиянието на бюрократите в министерствата в задаването на насоката на движение на японската икономика, чрез т.н. “насоки от прозореца“^{vi} - една от основните причини за имотния балон, финансовата криза и икономическата рецесия след 1991 г. Наследниците на Хашимото и предшественици на Коизуми – Кейзо Обучи и Йоширо Мори, не успяват/не искат да продължат реформите и така 90-те остават в историята като „изгубеното десетилетие“ на Япония.^{vii} За сметка на това през 2001, на власт идва нов тип политик - атрактивен, разчупен, решителен и популист. След

избора на Джуничиро Коизуми, държавните ценни книжа на Япония бележат силен ръст, а популярността му в страната е 80 %^{viii} - като въздействието му в историята на Япония е сравнимо с това на М. Тачър и Р. Рейгън, отчитайки различията в Япония, Великобритания и САЩ.

Като премиер, Коизуми успява до известна степен да промени икономическата среда и със сигурност, политическата среда в страната, прокарвайки партина за другия успешен премиер на страната за последните десетилетия - Шиндзо Абе.

Фото 2 Министър-председателя Джуничиро Коизуми

IV. Икономическа политика в периода 2001-06

Запитан на икономически форум в Европа защо, „Без икономически ръст, ако няма структурни реформи“, Коизуми отговаря „Някой казват, че възстановяването трябва да дойде първо, без реформи. Но ако икономиката се възстанови, желанието за реформите изчезва, поради това след изборите аз ще продължа с плана за никакъв ръст без структурни реформи“^{ix}.

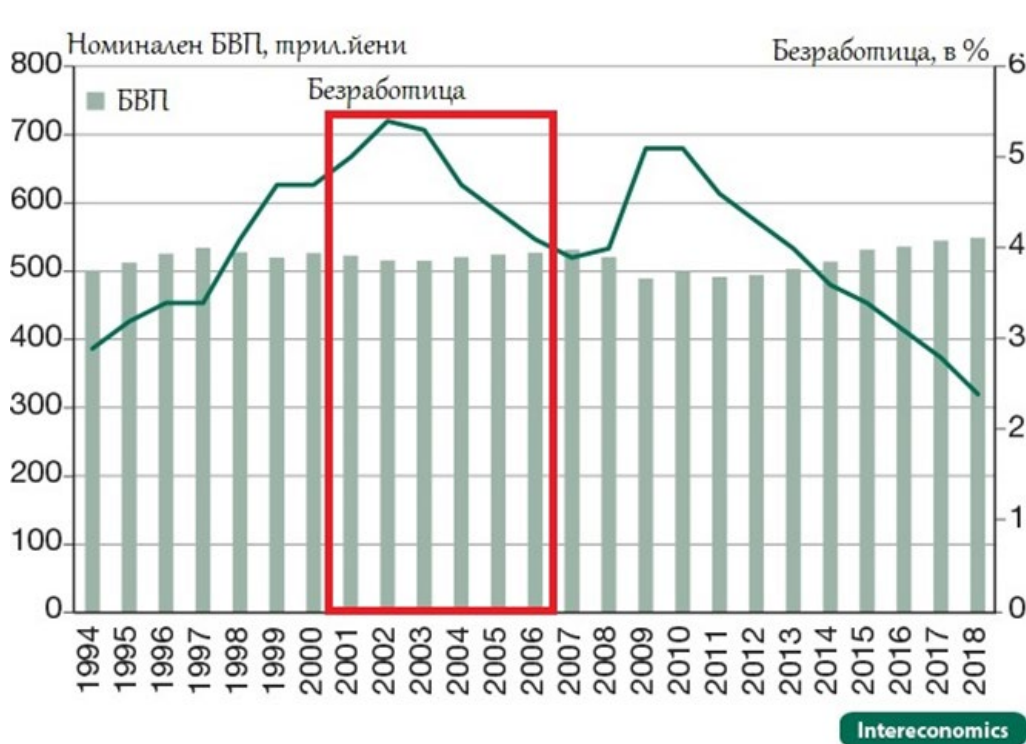
Фото 3 „Тъй рече“ Коизуми

Тезата му е популяризирана във всички значими медии и мантрата се излъчва почти ежедневно по телевизията, обяснявайки натиска от страна на страните в Г7 за реформи в Япония и давайки за пример Ю. Корея, където подобни реформи дават вече резултати за икономиката на страната. Самата Япония също е узряла

за тези реформи, след „загубеното десетилетие“, въпросът пред политиците и какъв да бъде алгоритъма на реформи, съобразен с, понякога, крайното нежелание на японците за промени. При Коизуми и екипът му намеренията са японския тип капитализъм (вид welfare capitalism) да бъде трансформиран в западен (corporate capitalism), инспириран от Американския модел като философията е, че за 10 години са опитвани различни начини и средства за преодоляване на стагфлацията^x и да се постигне устойчив икономически ръст, но моделът продължава да съществува и да не работи добре – съответно трябва да се промени самият модел на японската икономика, чрез дълбоки структурни реформи. За Коизуми и екипа му, ключова е трансформацията на икономиката на страната – от следвоенната икономика, основана на силна роля на бюрократите в Министерството на финансите и МИТИ, водещата роля на банките при финансиране на икономиката, ръководени чрез „насоки от прозореца“ от Японската централна банка (ЯЦБ), мощни икономически картели и липса на конкуренция, кръстосани акционерни участия, „приспан“ пазар на труда и липса на чуждестранен капитал в силно регулирана, стагнираща от десетилетие икономика; към пазарна икономика движена от конкуренция,

реален фондов пазар със силни, независими акционери и намаляване на бариерите пред чуждия капитал.

Фиг. 1 Движение на БВП и безработицата в Япония за периода 1994-2018

За да постигне целите си, Коизуми привлича в екипа експерт в сферата на финансите - Хеизо Такенака, както и бивши, реформистки настроени, служители от ЯЦБ.

Предизвикват мощните банкови

конгломерати да изчистят балансите си от проблемните кредити от миналия век и прилагат доста драстични мерки, за да накарат финансовите институции сериозно да работят по тази тема. Например, премахнати са всички гаранции върху банковите депозити, което кара част от японците да извадят парите си от банките и да ги насочат към фондовата борса, за които инвестиции предвижда данъчни облекчения. Екипът също така възприема и позицията на ЯЦБ да се промени счетоводната политика за отчитане на проблемните им кредити. Фиг. 1 показва ефектите от този тип политика върху БВП на страната и безработицата в Япония.

На фиг.2 е показана редукция на банковото кредитиране до 2003 в следствие влошаването на портфейлите на финансовите институции и постепенното възстановяване до 2007, когато световната финансова криза води до ново намаляване. През 2002 г. необслужваните кредити достигат около 45 трил. ¥^{xi} или малко под 10 % от БВП на Япония, което означава, че тези пари и разходите за тяхното провизиране са „извадени“ от балансите на банките и ограничават възможността им да кредитират реалната икономика. А Япония в началото на 21 -я век е страна, разчитаща главно на банкови кредити за финансиране на икономическата активност в страната^{xii}.

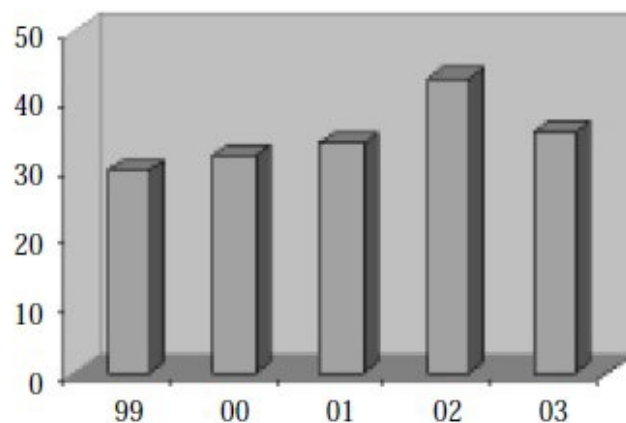

StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/277253135>

Bank of Japan, Loans and Discounts Outstanding by Sector.

Фиг. 2 Движения на банковото кредитиране за периода 2000-2007 г.

Поради тези причини, действията на правителствата на Коизуми са толкова належащи за започване на съживяването на икономиката на страната. Така банките са поставени под натиска да изчистят балансите си, а същевременно привлечения им капитал намалява, заради отлива на депозити към по-атрактивни инвестиции. Одиторският бизнес е изваден от състоянието си на „гумен печат“^{xiii} за финансовите отчети на банковите институции, което води до фалити и заплаха от фалити на много финансови институции. Драстична мярка, довела до вливането на държавни средства в тези частни институции, промяна на ръководствата им и назначаване на по-подготвени хора, готови да се справят с дългогодишния проблем „необслужвани кредити“ в японската банкова система. Тази „доброволна“ приватизация има за цел и да отсее работещи от неработещи банки, принуждава неработещите да се „съгласят“ бъдат погълнати от работещите или да бъдат национализирани, а и води до фалити на над 200 000 фирми – клиенти на банките с необслужвани от десетилетие кредити – световен феномен при необслужваните кредити.

Фин. година приключва март 2003

Фиг. 3 Стойност на пробл. кредити, в трил. ¥^{xiv}

На фиг.3 е показано началото на промяната в динамиката на „лошите кредити“ през 2003, когато правителството започва да изкупува токсични активи в значително по-големи размери и по-този начин връща „свежи“ пари в банковата система. Таблица 1 показва сумите закупени в рамките на първото правителство на Джуничиро Коизуми – приблизително около ¥3 трил (равняващи се на около 25 млрд. щ.д.)^{xv}

	2000	2001	2002	2003
Стойност на закупените заеми, млрд.йени	451.0	522.2	330.2	2,088.5
Покупна стойност, млрд.йени	21.7	12.6	20.6	205.7
Покупна стойност като %	4.8 %	2.4 %	6.2 %	9.8 %

Source: Deposit Insurance Corporation of Japan website: www.dic.go.jp/index.html.

Табл. 1 Стойност на закупените необслужвани заеми за периода 2000-2003

От друга страна, правителствата на Коизуми няма много голям избор, тъй като банковия сектор е „кръвоносната система“ на икономиката и неработещи банки в Япония, означава неработеща икономика на страната. Япония, макар и втора по-големина икономика в света тогава, няма добре развит фондов пазар, а достъпът на чуждестранен капитал до местния пазар е силно регулиран, по същество ограничаван, което води до резултата, че финансирането на почти всички компании^{xvi} е затруднено от липсата на адекватно банково кредитиране.

От тук усилията се насочват в няколко посоки – изчистване на банките от „токсични“ активи; създаване на ликвидност в реформираната банкова система; засилването на другите форми на финансиране от пазара, чрез работещ и конкурентен фондов пазар; приватизация, дерегулация и либерализация на икономиката с намерение да се привлекат чуждестранни инвеститори – много агресивна стратегия, която обаче няма съществени резултати по времето на трите правителства на Джуничиро Коизуми. Причините са различни, но основните са липсата на достатъчно подкрепа за по бързи промени в самата ЛДП и начин правене на бизнес на японците – без много резки движения, с колаборация и сътрудничество между отделните групи в обществото. Показателен за това е опитът да се приватизират големи държавни предприятия, които срещат сериозна съпротива от някои икономически кръгове в страната, а и в самата партия на Коизуми. Като бивш министър на пощите и телекомуникациите (в правителството на Киичи Миязава за периода дек. 1992 – юли 1993) Коизуми отдавна предлага раздържавяването на Японските пощи и процесът по тази приватизация започва при първото му правителство през април 2003, когато Агенцията за пощенски услуги е преобразувана на корпорация с държавна собственост, съответно през септ. 2003 е приет план

за разделяне на вече държавната компания на 4 отделни дружества. До приемането на окончателния закон през окт. 2005 г., Коизуми минава през доста проблеми, но процесът завършва със създаването на 5 отделни акционерни дружества - банка, застрахователно дружество, пощенски услуги, клоновата мрежа и инфраструктурата. Предвидени са различни срокове за завършване на раздържавяването на отделните звена – между 10 и 12 години преходни периоди. Частична приватизация, всъщност завършва 18 години по късно-през 2021 г, като държавата все още е най-големия акционер в преобразуваните публични дружества с около 1/3 от капитала им.^{xvii}

В друго направление, правителствата на Коизуми постепенно ограничават използването на държавни средства за инфраструктурни проекти, които да подържат изкуствено висока заетост и да се симулира ръст на БВП, финансиран от повишаване на държавния дълг на страната. Политиката им е продължена и от следващите управляващи Япония, както е видно на фиг.4.

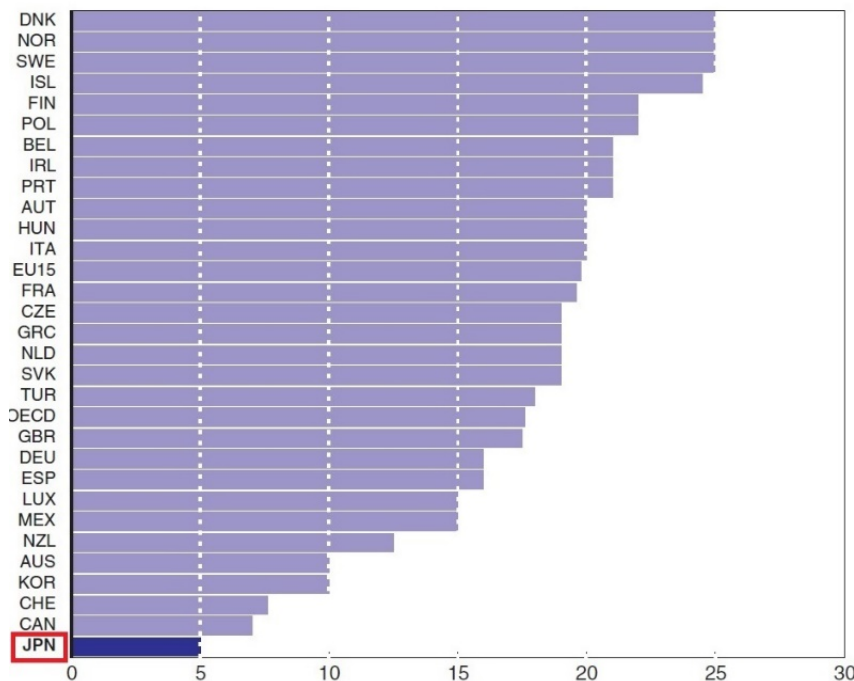

1. Social infrastructure built and managed by the Ministry of Land, Infrastructure and Transport only. Central government investment is assumed to fall by 3% and local government by 5% a year after FY 2005.
Source: Ministry of Land, Infrastructure and Transport (2005), *White Paper on Land, Infrastructure and Transport in Japan*, 2005.

Фиг. 4 Процесът на намаляване на държавните разходи за публична инфраструктура в Япония

Като министър-председател, Коизуми се справя до известна степен с ограничаване на разходите на държавата, постиженията му увеличаването на приходите и редукция на нарастващия дълг на Япония не са толкова добри. Япония е една страните с ниски данъци за потребление и високи корпоративни данъци, което намалява възможностите на правителството да събира достатъчно приходи и да финансира растящи разходи. На фиг.5 се вижда, че към 2006 Япония е страната в ОСИС, която има най-ниската данъчна ставка при

ДДС – 5% - мярка насочена да стимулира потреблението, но същевременно намалява приходите в бюджета ѝ.

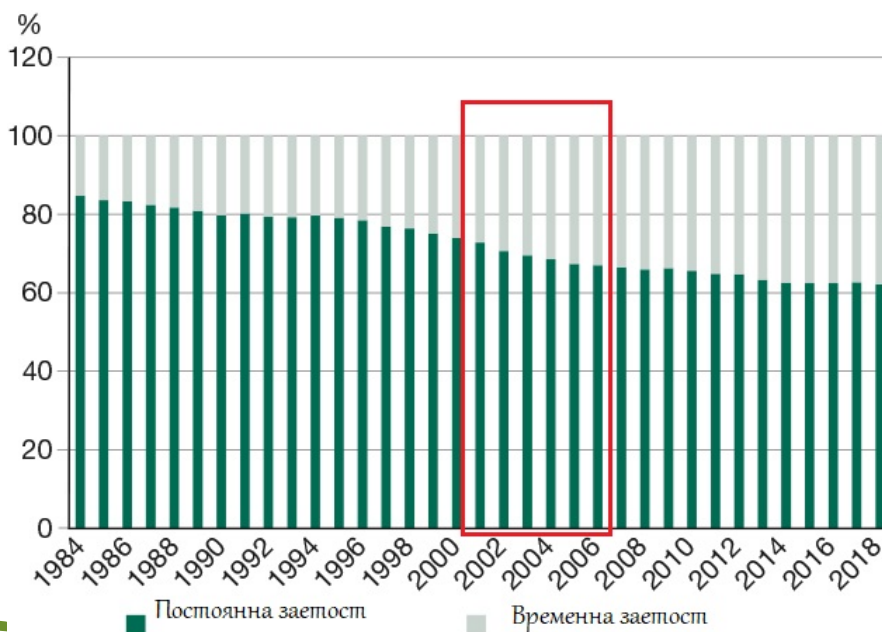

Фиг. 5 Стойност на ДДС в Япония спрямо страните от ОСИС, 2006

Комбинацията от фалити на много „зомби“^{xviii} компании, продажбата на закъсали ипотечни заеми, ограниченото финансиране на малки, средни и корпоративни клиенти, както и намаляването на публичните разходи, води също така до ръст на безработицата до над 5%,

което е високо ниво за свикналите на почти нулева безработица японци. Намалява, също така постоянната заетост за сметка на увеличаващата се временна заетост, тенденция започнала преди сривът на икономиката от началото на 90-те и продължаваща до наши дни.

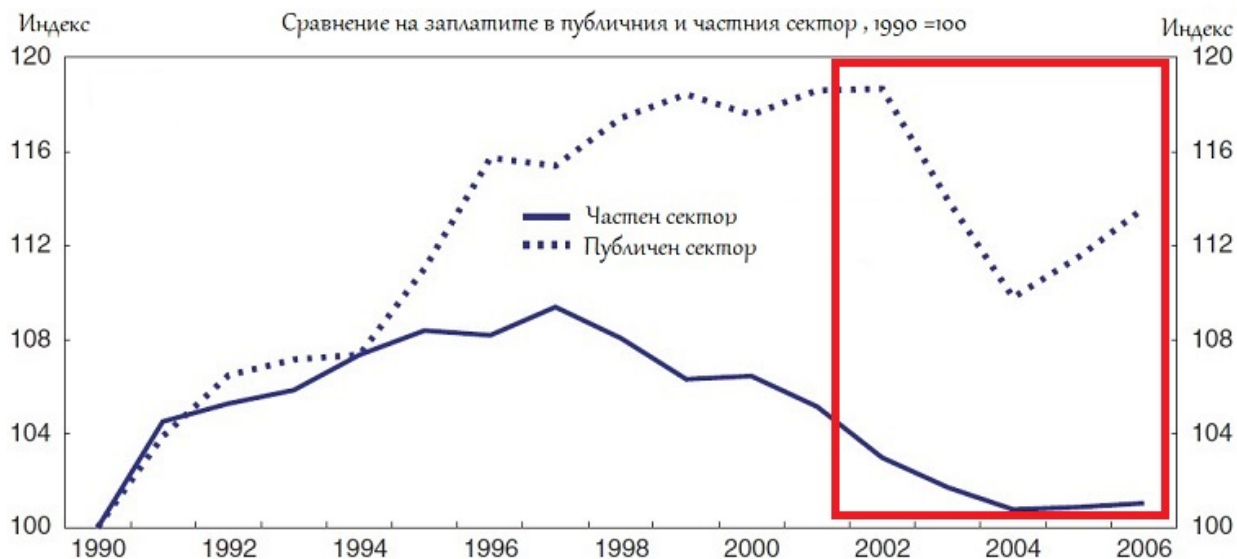
През голяма част в периода на управление на Япония от правителствата на Коизуми,

намалява заплащането, както в държавния, така и в частния сектор – отново търси се по-висока ефективност на икономиката по моделът на британската и американската икономики. Промяната настъпва след 2004, когато има макар и скромнен, икономически ръст, който води до ръст и на заплащането в страната.

Фиг.6 Временна и постоянна заетост в Япония

Фиг. 7 Движение на възнаграждението в Япония от 1990 до 2006 г.

Расте броят на самоубийствата, престъпността също е във възход заради нарастващото неравенство в обществото. Разбира се, тези действия водят до намаляване на популярността на кабинетите на Коизуми, но други политически действия му съдействат да спечели една от най-изразителните победи за ЛДП през септември 2005.

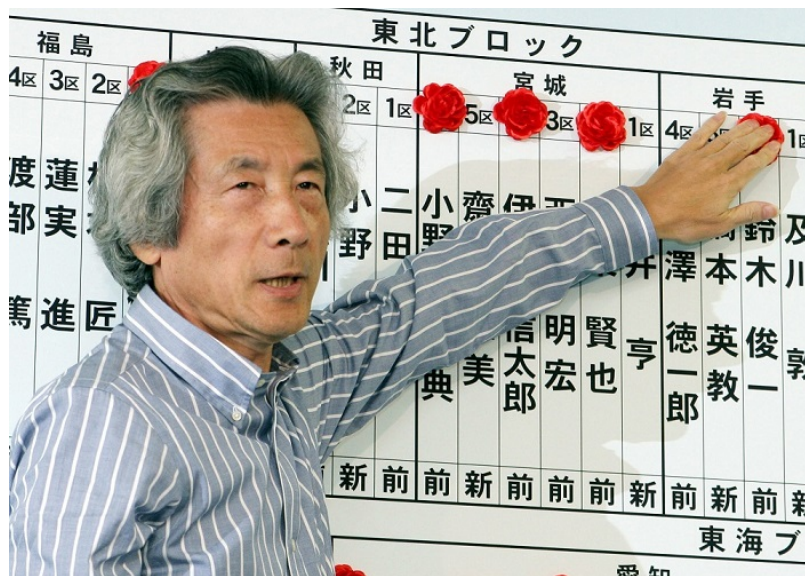

Фото 4 Коизуми по време на избори

В икономическата си политика, описвана като неолиберална^{xix}, Коизуми използва създадения от неговия предшественик Йоширо Мори през лятото на 2000 г., *Съвет за икономическа и фискална политика*^{xx}. В Съвета участват министри, експерти и председателя на ЯЦБ, и излиза с документ, наречен "

Основни политики за икономическо и фискално управление и реформа", който е един вид платформа на правителството на Коизуми за реформите напред. Мори създава съвета с цел да ограничи влиянието на Министерството на финансите върху бюджета на страната, но Джуничио Коизуми се възползва от него, както и следващите правителства на ЛДП, включително и „абеномиката“ е със силното влияние на този орган за неолиберална политика.

V. Другите сфери на управлението

Причината за търканията му с част от депутатите на ЛДП през 2005 е желанието му да приватизира Японските пощи – създадената през 2003 година корпорация със собственик държавата е и най-голямата спестовна организация в света с ¥224 трил. (\$2,1 трил.)^{xxi} средства по спестовни сметки и държащи 1/5 от държавния дълг на Япония към.^{xxii} След преизбирането си за втори мандат^{xxiii} през 2003 Коизуми активизира усилията си в тази насока, въпреки съпротивата на част от депутатите на ЛДП. Преди заключителното гласуване на проектозакона за приватизация на пощите две години по-късно, Горната камара на Японския парламент го отхвърля с подкрепата на опозицията и на 51 представители на ЛДП (гласували против или въздържали се). През август 2005 Коизуми изпълнява обещанието си да разпусне Долната камара на парламента и да свика нови избори. Този ход на министър-председателя среща солидна подкрепа в обществото и ЛДП печели убедително изборите през септември 2005, с което мнозинството на ЛДП в Долната камара отхвърля отказа на Горната камара и законът за приватизацията на Японските пощи е приет.

Друг съществен принос на Коизуми е реформите в ЛДП. Избран след реален избор на всички членове на партията, Джуничиро Коизуми се зарича да отхвърли традиционната за ЛДП фракционна политика при избора си за членове на кабинета си и изпълнява обещанието си. Избира представител на частния бизнес и академичните среди, Хейзо Такенака за министър на икономиката и фискалната политика, 5 дами стават министри в първия си кабинет – две действия, които не са характерни за предишни кабинети на ЛДП. От друга страна, фракциите в партията получават места на следващото управленско ниво за да се удовлетворят и партийните функционери^{xxiv}.

Фото 5 На ежегодното си, предизвикващо полемики, посещение в Ясукуни

Както вече бе подчертано в предходната глава, основни цели на управлението на Коизуми в икономическата сфера са няколко:

- Започване на дълбока структурна реформа в Япония

- Прекъсване на връзката на субординация между МФ и ЯЦБ
- Реална независимост на ЯЦБ
- Повече правомощия на независима агенция за надзор над финансовата система

Успехът в тези реформи, освен икономически измерения има и политически последствия - измества на центъра на тежестта от бюрократите в министерствата към политиците. За да успее реформата Япония има нужда от решителен ръководител с кредит на доверие в общество, преминало следвоенното възстановяване и попаднало след 1980-те неспирна въртележка от министър-председатели от една и съща партия, неспособна да оправдае очакванията на гражданите си. Джуничиро Коизуми се оказва точният човек на точното място в началото на 21 век. Реалностите на новия век добре се осъзнават от Коизуми и екипа му – светът има достъп до интернет, сферата на услугите измества производството като основен „доставчик“ на БВП, зараждат се нови индустрии, нови индустриални центрове в света; дерегулация на икономиката; необходима е либерализация на пазара на труда; приватизация на някои сектори; намаляване на публичните разходни и по-ефективното им управление.

Неспособността/нежеланието на някои членове от неговите 3 правителства да се справят със задачите си в усилията на Коизуми да промени Япония водят до техното освобождаване – случая с външния министър – г-жа Макико Танака^{xxv} и министър на финансовите дела Хакуо Янагисава^{xxvi}.

Г-жа Танака е избрана за външен министър на Япония в първото правителство на Коизуми, не заради познанията си в сферата на дипломацията, а заради смелите си критики към бюрократите във Външното министерство за ползване на незаконни фондове за забавления^{xxvii}. Заради конфронтационния ѝ стил на работа, неумението да се справи със задачите си като външен министър я правят много непопулярна сред политическия елит и медиите. След като се изказва критично за дейността на Коизуми, той я освобождава от поста ѝ по-малко от година след назначаването ѝ, през януари 2002.

Подобен е случая с министър Янагисава. През 2002 ЯЦБ засилва натиска върху банките да се освободят от токсичните си активи от загубеното десетилетие, което както е ясно ще засегне десетки финансови институции и хиляди техни клиенти – крайно непопулярна мярка, която е отлагана с години, и отново среща политически отпор дори сред управляващата партия. Янагисава е член на кабинета на Коизуми, като министър на финансовите въпроси, който обаче отстоява политиката за защита на банките и е за запазване на статуквото, противопоставяйки се на линията за справяне с проблемите им, чрез предлаганото от ЯЦБ

наливане на държавен ресурс - ефективната им национализация в известна степен, т.н. bailout^{xxviii}. Тези действия на г-н Янагисава довеждат до отстраняването^{xxix} му от премиера Коизуми и неговото място е заето от министъра по икономическата политика, Хейзо Такенака – ефективно обединява ръководството на двете министерства – икономическа политика и финансовите въпроси. С избирането на г-н Такенака, започва реалната реформа на банковия сектор като са заменени ръководствата на най-закъсалите банки, засягащи ефективност на цялата икономика в Япония. Същевременно, ЯЦБ получава „реална“^{xxx} независимост от МФ чрез специални промени в закона за ЯЦБ и се дават повече правомощия на създадения през 2000 г. независим надзорен орган^{xxxi} Агенция за финансови услуги, който да следи дейността на финансовата система в страната.

Друг важен резултат от управлението на Коизуми е превръщането на Агенцията за отбрана в Министерство на отбраната на Япония – осъществило се при наследника му Шиндзо Абе и като резултат на промените в световната политика във връзка с атаките на Ал Кайда в САЩ, и последвалата ги война тероризма.

Фото 6 Заклучителни акорди

В приложение са представени движенията на основни икономически показатели на Япония по време на управлението на Коизуми във връзка с политическите и социални промени, които налагат трите му правителства. Трудните и дълго отлагани реформи, макар и не толкова всеобхватни, дълбоки и ефективни, колкото са очаквани при избирането на Джуничиرو Коизуми през 2001 имат видим и измерим ефект като върху държавните, така и върху корпоративните и индивидуални финанси през 2006/2007 г. (фин.2006 завършва през март 2007). Кое то пък се отразява на придвижването на Япония в „правилната“ посока – напред.

VI. Наследството на Коизуми

Като министър председател, Джуничиро Коизуми управлява Япония в рамките на 5 и половина години с три правителства от 26 април 2001 до 26 септември 2006 г. Част от неговите избраници като министри имат привилегията също да бъдат министър-председатели на страната в последствие – Шиндзо Абе, Ясуо Фукуда, Таро Асо и Фумио Кишида. Друг министър на Коизуми, Юрико Коике е първата дама, губернатор на Токио от август 2016 до сега.

Описван като маверик, ексцентричен, нетрадиционен политик, 80-годишния Джуничиро Коизуми остава „най-завършеният и популярен“^{xxxii} премиер на Япония от ерата Хейсей^{xxxiii} според допитване на агенция Киодо от март 2019. Ерген, слушащ рокендрол, японски рок и класическа музика, обожаваш Елвис, нямащ притеснение да пее негови песни, дори и пред публика. Не се свени да танцува с Ричърд Гиър, звездата на холивудския филм “Ще танцуваме ли?”. Ежегодно, докато е премиер посещава шинто светилището *Ясукуни* в Токио и създава вълни от недоволство сред съседите на Япония, подписвайки се „Джуничиро Коизуми, министър-председател на Япония“.

В управлението си успява да изпълни част от целите си като проявява завидна упоритост, фокус и адаптивност. Привлича много съмишленици и прокарва западния модел на правене на политика – повече атракция, повече откритост, силна доза популизъм и умерено количество национализъм. Има уважението на управляващите силните държави в света и близки отношения с президента на САЩ Джордж. У. Буш.

Наричан „Шефът на Шефа“^{xxxiv} (Шиндзо Абе) Коизуми оставя интересно наследство и доста нерешени ребуси на „Шефа“ на 26 септември 2006, но за хубаво или лошо тези ребуси все още остават нерешени в Страната на изгряващото слънце – нисък икономически ръст, сравнително затворена икономика и страна, застаряващо население, ниска раждаемост, неравенство в половете и доста други. Ред е на премиера Фумио Кишида.

Фото 7 Коизуми “has left the building”^{xxxv}

VII. Използвани източници

- I. Anderson, G.E. “Lionheart or paper tiger? A first-term Koizumi retrospective”, *Asian Perspective* , Vol. 28, No. 1, Special Issue on Globalization and SARS in Chinese Societies (2004), pp. 149-182 (34 pages); Published By: The Johns Hopkins University Press
- II. Lincoln, E.J., Japan in 2001: A Depressing Year, *Asian Survey*, Vol. 42, No. 1 (January/February 2002), pp. 67-80 (14 pages), Published By: University of California Press
- III. Уикипедия https://en.m.wikipedia.org/wiki/Junichiro_Koizumi, информацията от страницата е ползвана в периода 14 май -18 юни 2022
- IV. Revival of the Japanese Economy through Resolving Non-Performing Loans Problems of Major Banks, <https://www.fsa.go.jp/en/policy/pfr.html>
- V. Kaihara, H., Japan’s Political Economy and Koizumi’s Structural Reform: A Rise and Fall of Neoclassical Economic Reform in Japan, *East Asia* **25**, 389–405 (2008). <https://doi.org/10.1007/s12140-008-9060-1>
- VI. Princes of the Yen - https://www.youtube.com/watch?v=p5Ac7ap_MAY
- VII. Джуничио Коизуми: Реформаторът маверик остава всички в Япония разтърсени <https://www.japantimes.co.jp/news/2019/04/25/national/politics-diplomacy/junichiro-koizumi-maverick-reformer-left-japan-shook/>
- VIII. Mulgan, A.G., *Policy and Society* vol. 23 iss. 1 - The Leadership Role of the Prime Minister and Party (2004)

VIII. Фотогалерия

IX. Допълнителни графики

Table 1.1. **Japan's rebound from a decade of economic stagnation**

A. International comparison (annual average percentage change)				
	1992-2002		2002-2007	
	Japan	OECD average	Japan ¹	OECD average ²
Real GDP	0.9	2.6	2.1	2.7
Real GDP per capita	0.6	2.0	2.1	2.0
Labour productivity	1.0	1.6	1.9	1.5
B. Components of Japanese growth (annual average percentage change)				
	1992-2002	2002-2007 ¹	Change	
Private consumption	1.3	1.4	0.1	
Government consumption	2.9	1.2	-1.7	
Fixed investment	-1.2	1.0	2.2	
Public ³	-0.6	-8.1	-7.5	
Residential	-2.2	-1.9	0.3	
Business	-1.2	5.1	6.3	
Final domestic demand	0.9	1.3	0.4	
Stockbuilding ⁴	-0.1	0.1	0.2	
Total domestic demand	0.8	1.4	0.6	
Exports	3.6	9.7	6.1	
Imports	3.9	4.7	0.8	
Net exports ⁴	0.1	0.7	0.6	
GDP	0.9	2.1	1.3	

1. The second preliminary estimate of GDP in the fourth quarter of 2007, which was made on 12 March 2008 – after the publication of *Economic Outlook* No. 82 – was included in the data for 2007.

2. OECD estimate for the OECD average in 2007.

3. Including public corporations.

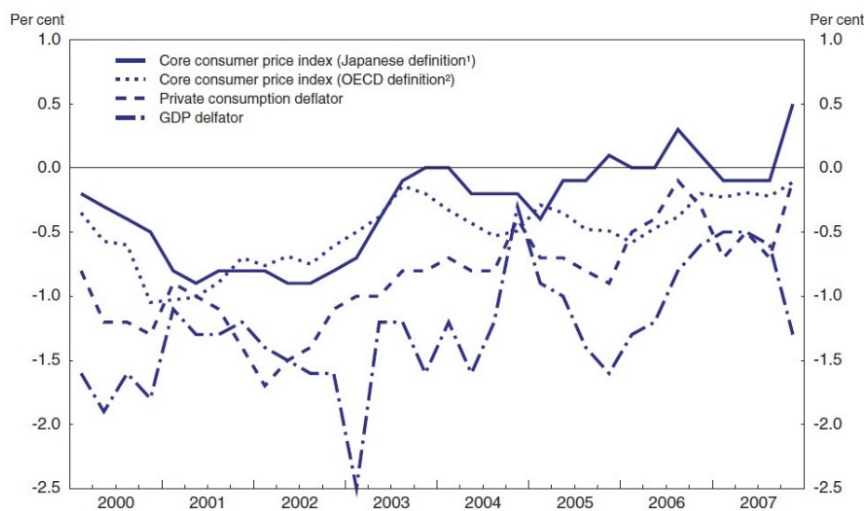
4. Contribution to GDP growth.

Source: OECD, *OECD Economic Outlook*, No. 82 (December 2007), OECD, Paris.

Фиг. 8 Движение на основни икономически показатели в Япония от 1992 до 2007 г.

Figure 1.5. **Japan remains in mild deflation**

Year-on-year percentage change

StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/277058488018>

1. Japanese definition of core CPI excludes fresh food only.

2. OECD definition of core CPI excludes food and energy products.

Source: OECD, *OECD Economic Outlook*, No. 82 Database, OECD, Paris; Ministry of Internal Affairs and Communications; and Cabinet Office.

Фиг. 9 Движение на индекса на потребителските цени в Япония от 2000 до 2007 г.

Table 1.4. Potential economic growth in OECD countries

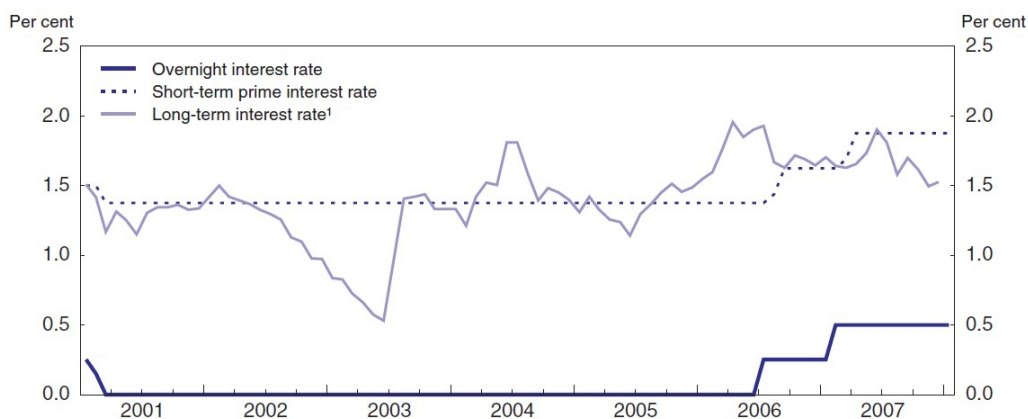
Annual averages, percentage points for the total economy

	Potential GDP growth		Potential labour productivity growth (output per employee)		Potential employment growth		Components of potential employment growth ¹					
							Trend participation rate		Working-age population		Structural unemployment ²	
	2004-08	2009-13	2004-08	2009-13	2004-08	2009-13	2004-08	2009-13	2004-08	2009-13	2004-08	2009-13
Australia	3.2	2.7	1.7	2.0	1.5	0.7	0.1	0.0	1.2	0.7	0.1	0.0
Austria	2.2	1.9	1.7	1.8	0.5	0.1	0.1	0.1	0.4	0.1	0.0	0.0
Belgium	2.1	1.8	1.2	1.6	0.8	0.2	0.3	0.1	0.6	0.1	0.0	0.0
Canada	3.0	2.4	1.4	1.7	1.6	0.7	0.3	0.1	1.3	0.6	0.1	0.0
Denmark	1.7	1.4	1.6	1.7	0.1	-0.2	-0.2	-0.1	0.2	-0.2	0.1	0.0
Finland	3.0	2.1	2.4	2.3	0.6	-0.2	0.3	0.1	0.2	-0.4	0.1	0.0
France	1.8	1.9	1.3	1.6	0.6	0.4	-0.1	-0.2	0.6	0.5	0.0	0.0
Germany	1.5	1.7	1.3	1.6	0.2	0.1	0.4	0.2	-0.3	-0.1	0.1	0.0
Greece	4.1	3.5	3.2	3.2	0.9	0.3	0.7	0.3	0.1	-0.2	0.1	0.1
Iceland	4.4	2.4	2.5	1.7	1.9	0.7	0.0	0.0	1.9	0.7	0.0	0.0
Ireland	5.4	4.6	1.9	2.1	3.4	2.5	1.0	0.8	2.3	1.6	0.2	0.0
Italy	1.3	1.3	0.8	1.5	0.5	-0.2	0.5	0.1	-0.1	-0.3	0.2	0.0
Japan	1.5	1.5	2.0	2.2	-0.4	-0.7	0.2	0.2	-0.7	-0.9	0.0	0.0
Korea	4.5	5.0	3.6	4.5	0.7	0.6	0.2	0.1	0.5	0.3	0.1	0.1
Netherlands	1.8	1.7	1.2	1.3	0.6	0.3	0.5	0.3	0.1	0.0	0.0	0.0
New Zealand	2.9	2.3	1.1	1.6	1.8	0.6	0.3	0.0	1.3	0.6	0.2	0.0
Norway ³	3.3	2.6	2.2	2.3	1.1	0.4	0.0	0.0	1.1	0.3	0.0	0.0
Spain	3.2	2.3	0.3	1.2	2.9	1.1	0.9	0.2	1.6	0.9	0.5	0.1
Sweden	3.1	2.6	2.3	2.4	0.8	0.1	0.2	0.0	0.7	0.1	0.0	0.0
Switzerland	1.7	1.8	0.8	1.0	0.9	0.7	0.1	0.1	0.8	0.6	0.0	0.0
United Kingdom	2.7	2.4	1.8	2.1	0.8	0.3	0.1	0.1	0.7	0.2	0.0	0.0
United States	2.7	2.7	2.0	2.1	0.7	0.6	-0.5	-0.5	1.2	1.1	0.0	0.0
Euro area	2.0	1.9	1.1	1.6	0.9	0.2	0.5	0.1	0.3	0.2	0.1	0.0
Total OECD	2.3	2.2	1.6	1.9	0.7	0.3	-0.1	-0.3	0.7	0.6	0.1	0.0

1. Percentage-point contributions to potential employment growth.
 2. Estimates of the structural rate of unemployment are based on the concepts and methods described in "Revised OECD Measures of Structural Unemployment", OECD Economic Outlook, No. 68 (2000), OECD, Paris.
 3. Excluding the oil sector.
- Source: OECD, OECD Economic Outlook, No. 81 (June 2007), OECD, Paris.

Фиг. 10 Прогнози за ръста на БВП в Япония от 2004 до 2008 г.

Figure 2.1. Interest rate developments in Japan

StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/277174551217>

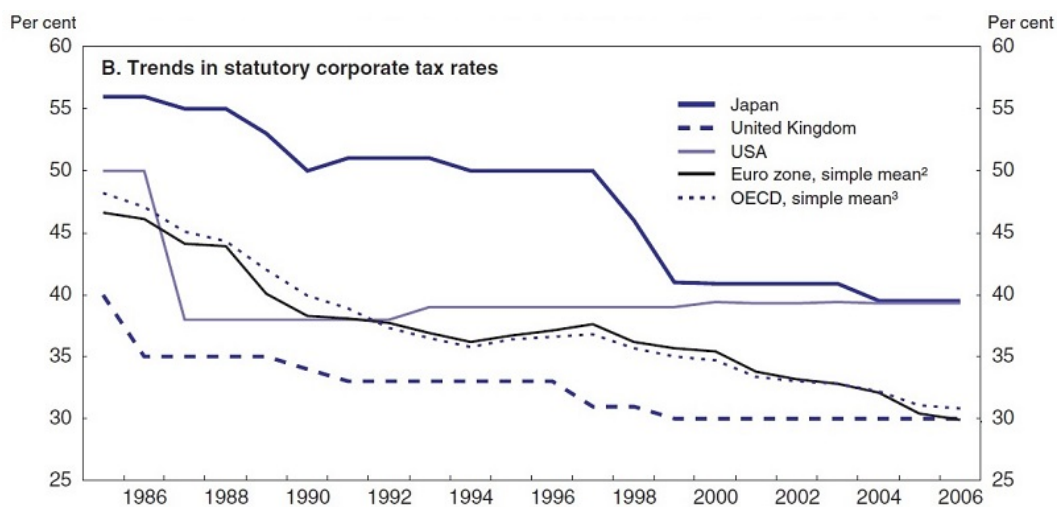
1. Ten-year government bonds.
- Source: OECD, Analytical Database and Bank of Japan.

Фиг. 11 Движение на лихвените проценти в Япония от 2001 до 2007 г.

	Per cent of GDP		Change 2002-07 ²
	2002	2007 ¹	
Revenue items			
Direct taxes on households	5.2	5.6	0.4
Direct taxes on business	2.9	4.0	1.2
Social security contributions received by government	10.5	10.9	0.4
Indirect taxes	8.4	8.4	-0.1
Interest receipts	1.6	1.7	0.0
Others	2.0	1.9	-0.2
Total revenues	30.6	32.4	1.8
Expenditure items			
Government wage expenditure	6.7	6.1	-0.7
Government consumption on social benefits ⁴	3.7	4.2	0.5
Other government consumption	7.5	7.6	0.1
Social security benefits paid by government	11.1	11.6	0.6
Government fixed capital formation	4.8	3.2	-1.6
Interest payments	3.0	2.5	-0.5
Other expenditures ⁵	2.0	1.2	-0.7
Total expenditure	38.8	36.5	-2.4
Budget balance	-8.2	-4.0	4.1
Primary budget balance ⁶	-6.8	-3.2	3.6

1. OECD estimates.
2. Difference in percentage points.
3. Major one-off factors include the transfer of the basic part of corporate pension funds to the government, the transfer of debt from the highway corporations to the newly established Expressway Holding and Debt

Фиг. 12 Сравнение на публичните финанси в Япония между 2002 и 2007 г.

StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/278008265144>

1. Basic combined central and sub-central (statutory) corporate income tax rate. Averages are un-weighted.
2. Excludes Luxembourg.
3. Includes 17 OECD countries.

Source: OECD (2007e), *Tax Database*, OECD, Paris (www.oecd.org/ctp/taxdatabase); European Commission (2006), *Structures of the Taxation Systems in the European Union*; and OECD (2007b).

Фиг. 13 Движение на корпоративния данък в Япония от 1986 до 2006 г. и сравнение с развити икономики

Х. Бележки

- ⁱ Използва е приетата практика в България „име, фамилия“ вместо японското „фамилия, име“
- ⁱⁱ https://en.m.wikipedia.org/wiki/Yoshir%C5%8D_Mori
- ⁱⁱⁱ Lincoln, E.J., Japan in 2001: A Depressing Year <https://www.jstor.org/stable/10.1525/as.2002.42.1.67>, с.68
- ^{iv} Princes of the Yen - https://www.youtube.com/watch?v=p5Ac7ap_MAY
- ^v Срив на акциите на технологичните компании от пролетта на 2000 г. изтрил за 2 години стойност на борсите от над \$5 трил. https://en.wikipedia.org/wiki/Dot-com_bubble
- ^{vi} *Window guidance* е неформален метод за принуда и контролирано насочване на банките да отпускат кредити и да ги разпределят в конкретни сектори на икономиката, следвайки целите на определени групи – в японския случай „бюрократите“ от МФ, МИТИ. https://en.wikipedia.org/wiki/Window_guidance
- ^{vii} https://en.wikipedia.org/wiki/Lost_Decades
- ^{viii} https://en.m.wikipedia.org/wiki/Junichiro_Koizumi - Koizumi's popularity hits fresh peak, CNN, 12 June 2001. Archived 4 April 2013 at the Wayback Machine
- ^{ix} Princes of the Yen - https://www.youtube.com/watch?v=p5Ac7ap_MAY
- ^x Неприятна комбинация от стагнация на икономиката и дефлация – обратна инфлация т.е. намаляване на цените
- ^{xi} По други данни сумата е около ¥141 трил.(или 1,1 трил.\$) Lincoln, E.J., Japan in 2001: A Depressing Year <https://www.jstor.org/stable/10.1525/as.2002.42.1.67>; но сумата много зависи от дефиницията на „необслужвани кредити и спорът между управляващите, Агенцията за финансови услуги и МВФ е тема за отделен курсов проект;
- ^{xii} Едно от малкото неща, по които България прилича на Япония (поне през 2001)
- ^{xiii} https://en.wikipedia.org/wiki/Heiz%C5%8D_Takenaka
- ^{xiv} Anderson, G.E. “Lionheart or paper tiger? A first-term Koizumi retrospective”, с.160
- ^{xv} При осреднен курс за периода 2001-2003 от ¥118 /1\$
- ^{xvi} Най-големите международно представени компании, особено тези листвани на чужди фондови борси имат достъп до чужд капитал, както и до банково финансиране от съответната държава, но микро, малки, средни и големи местни фирми са срещали затруднения, което ги ограничава да инвестират; вероятно това е и една от причините да има сериозно изнасяне на производства към по-малко регулирани пазари в Азия и по света наред с по-евтина работна ръка и близост до потребителите
- ^{xvii} https://en.m.wikipedia.org/wiki/Japan_Post
- ^{xviii} Зомби компания „компания, която генерира приходи, обслужващи текущите ѝ разходи, но не може да обслужва (обикновено свръхголемия си) дълг“ <https://credirect.bg/finansov-rechnik/zombi-kompaniia>
- ^{xix} <https://en.wikipedia.org/wiki/Neoliberalism#Japan>
- ^{xx} https://en.m.wikipedia.org/wiki/Honebuto_no_h%C5%8Dshin
- ^{xxi} https://en.m.wikipedia.org/wiki/Japan_Post
- ^{xxii} Пак там.
- ^{xxiii} По това време мандатът на председател на ЛДП и министър-председател на Япония е 2 години, след което идва нов избор (една добра практика, от която българското общество може да се научи).
- ^{xxiv} Lincoln, E.J., Japan in 2001: A Depressing Year <https://www.jstor.org/stable/10.1525/as.2002.42.1.67>, с.70
- ^{xxv} https://en.m.wikipedia.org/wiki/Makiko_Tanaka
- ^{xxvi} https://en.m.wikipedia.org/wiki/Hakuo_Yanagisawa
- ^{xxvii} Lincoln, E.J., Japan in 2001: A Depressing Year <https://www.jstor.org/stable/10.1525/as.2002.42.1.67>, с.70
- ^{xxviii} В САЩ терминът е bailout и като политика на държавата става много известна по време на световната криза от 2007-2009 чрез спасяването на много определяни като структуроопределящи финансови институции като AIG, Bear Sterns, Bank of America/Merrill Lynch, Bank of New York Mellon, Citigroup, Goldman Sachs, J.P. Morgan, Morgan Stanley и Wells Fargo както и автогигантите GM и Chrysler: <https://www.investopedia.com/terms/b/bailout.asp>
- ^{xxix} <https://www.jstor.org/stable/42704447>
- ^{xxx} https://en.wikipedia.org/wiki/Bank_of_Japan
- ^{xxxi} https://en.m.wikipedia.org/wiki/Financial_Services_Agency
- ^{xxxii} <https://www.japantimes.co.jp/news/2019/04/25/national/politics-diplomacy/junichiro-koizumi-maverick-reformer-left-japan-shook/>
- ^{xxxiii} Управлението на император Акихито от 7 януари 1989 до 30 април 2019 г. <https://en.wikipedia.org/wiki/Akihito>
- ^{xxxiv} Nishiyama, George (16 October 2013). "Fukushima Watch: Former PM Koizumi Picks Up Anti-Nuclear Torch". Wall Street Journal Japan Real Time. Retrieved 9 January 2014.
- ^{xxxv} Асоциация с https://en.wikipedia.org/wiki/Elvis_has_left_the_building